

Amsterdam was het regel hen na recompressie minstens twee uur lang zeer geleidelijk uit te schutten. Door dien maatregel behoefde slechts in betrekkelijk weinig gevallen herhaaldelijk gerecomprimeerd te worden. Bij het laatste gedeelte van het werk in Amsterdam werden 89 patiënten gerecomprimeerd en daarvan waren 78 patiënten na éénmaal recompressie en langzaam uitschutten genezen, terwijl in 8 gevallen tweemaal, in één geval driemaal en in twee gevallen viermaal gerecomprimeerd moest worden, voordat de pijnen voor goed wegbleven. Wij zagen dus wel degelijk van het recomprimeeren bij de pressing groot nut en moeten op grond van onze ervaring de recompressie als een specifiek middel tegen de pressing aanzien.

Dat plaatselijke warmte soms betere uitkomsten geeft dan recompressie, zooals VAN DER KWAST in zijn 9e conclusie opgeeft, is door ons niet waargenomen. In de meeste gevallen werd dit middel dóór den patiënt zelf reeds aangewend, evenwel met zóó weinig gevolg, dat hij tenslotte toch genoodzaakt was zich weer naar het werk te begeven om door recompressie van zijn ondragelijke pijnen te worden verlost.

Hoe nu het nut van de recompressie uit de theorie van VAN DER KWAST is te verklaren ligt in het duister. Schrijver laat er zich niet over uit, ofschoon hij toch ook, ondanks zijn minder gunstige ervaring, de pijnen zag verdwijnen bij recompressie, en voor mij is het onverklaarbaar, waarom een contusie van een gewricht zou genezen, wanneer wij er een even sterk werkend trauma opnieuw op laten werken.

Alles bij elkaar genomen vind ik dus voor de theorie van VAN DER KWAST zeer weinig, om niet te zeggen geen bewijzen voorhanden en voorloopig blijf ik dan ook voor de verklaring van de pressing de theorie van de lucht-emboliën als de beste aanzien.

Amsterdam 10 April 1908.

J. A. VERSCHUIJL.

DE BIER-CIRCULAIRE.

Voor het bier wordt door hen, die er belang bij hebben, dat er veel van wordt gedronken, een zeer krachtige en soms weinig scrupuleuze reclame gemaakt. Met groote stelligheid wordt aan de goe-gemeente verkondigd, dat stout versterkend is en heilzaam bij allerlei zwakte-toestanden. En het publiek vliegt er des te gemakkelijker in, als de fabrikant gebruik kan maken, met of zonder vergunning, van een onvoorzichtig losgelaten „verklaring” van een geneeskundige; en het gebruikt den wonderdrank op eigen indicatie, zonder deskundige contróle, in doseering naar eigen smaak. Dat daarin groot gevaar ligt, zal niemand ontkennen, en men behoeft, meen ik, nog niet geheel-onthouder te zijn, ja kan zelfs eenig zwak hebben voor een potje bier, en toch, als geneesheer en hygiënist, oordeelen, dat het heilzaam zou zijn, als de menschen meer dan nu het bier gingen beschouwen als een toch niet volkomen onschuldigen drank.

Het hoofdbestuur der Nederlandsche vereeniging tot afschaffing van alcoholhoudende dranken zendt dezer dagen een vragenlijst betreffende het biergebruik aan alle geneeskundigen in den lande. Het hoopt op die wijze materiaal te verkrijgen voor een tegenwicht tegen de waarlijk reusachtige bierreclame, die op echte kwakzalversmanier ook op geneeskundig terrein gras-

duint. Als het straks zijn rapport, uit de antwoorden samengesteld, in tienduizende exemplaren gaat verspreiden, zal het een weldaad bewijzen aan talloze kinderen, zoogende vrouwen, zenuwlijders, gewezen drankzuchtigen en lijders aan ziekten van hart, nieren en bloedvaten, die thans nog, in goed vertrouwen op de verzekeringen der belanghebbenden, hun biergebruik voor onschadelijk en geneeskrachtig houden.

Gaarne voldoe ik daarom aan het verzoek van het genoemde hoofdbestuur om hier de aandacht op zijn circulaire te vestigen. Mocht zij hier en daar reeds den weg van vele gedrukte stukken zijn gegaan, een briefkaartje aan den secretaris, den heer J. G. JANSONIUS te Drachten, is voldoende om een nieuw exemplaar te verkrijgen.

Mogen velen gebruik maken van de gelegenheid om mede te werken aan een poging, krachtig en met groote geldelijke offers ingesteld, om ons volk waakzaam te maken tegen het alcoholgevaar, dat, in meer of mindere mate — laat ons dáárover nu niet twisten —, óók dreigt van den kant van het bier.

Grave, 12 April 1908.

J. KAT.

BERICHTEN.

BUITENLAND

MÜNCHEN. — „Puro”. De „*Gesundheitslehrer*”, het orgaan der Duitsche en Oostenrijksche vereenigingen tegen de kwakzalverij, heeft in zijn nummer van 1 Maart een veldtocht geopend tegen het „vleeschsap Puro”, waarvoor ijverig reclame wordt gemaakt en dat ook door artsen veel wordt voorgeschreven, wat ten deele te danken zal zijn aan de namen van geneeskundigen van beteekenis, die aanbevelend op de verpakking prijken. Volgens de reclame bevat het de natuurlijke eiwitstoffen van het vleesch in onveranderden vorm, één fleschje zou vijf pond biefstuk vertegenwoordigen en de jaarlijksche omzet een millioen fleschjes bedragen. Het moest reeds verdenking wekken, dat men te Solln, een plaatsje bij München, waar Puro onder leiding van dr. SCHOLL wordt bereid, niets bemerkt van de 33000 runderen, die daarvoor noodig zouden zijn, noch van de gebouwen, die voor het vervoer en het slachten dezer dieren zouden moeten dienen en evenmin van den reusachtigen afval van zulk een slachterij. Reeds herhaaldelijk is (o. a. op de *Naturforscherversammlung* van 1899 en in *the Lancet*) beweerd, dat Puro geen vleeschsap is, maar het krachtigst is deze bewering nu geuit door niemand minder dan prof. GRUBER, die met biologische reacties heeft aangetoond, dat het eiwit van Puro van eieren afkomstig is. De *Gesundheitslehrer* put hieruit een les voor de geneeskundigen van gezag, om hun naam niet lichtvaardig voor reclame te leenen, maar troost zich met de gedachte dat „ook artsen niet immuun zijn voor Köpenickiaden”. De suggestie van SCHOLL's doctorstitel moet het hem hebben gedaan. Het blad meende dat, door deze zaak niet te bespreken de indruk zou worden gewekt, dat de kwakzalverij alleen wordt bestreden als schadelijk voor de maatschappij, indien daarbij niet-geneeskundigen zijn betrokken, en uit zich zóó scherp tegen het „Puro” bedrijf